

W 688

-1-

W.O.

8355

Wspomnienia z pobytu

8355

w więzieniu i obozie rosyjskim 1940/41.

Ppor. art. rez. Pirog Władysław

18.X.1910 r. - Rzym - kat. - polska.

Urzędnik pocztowy
kawaler

Aresztowany 10.IX.1940 przez N.K.W.D.

w Naharowie ad Jaworin (bez rodziny) - zwolniony
z obozu pracy w Iwolel - 10.IX.1941 r.

Zasądzony zaocznie przez N.K.W.D. Moskwa
na 8 lat ciężkich robót - za "kontr-rewucję",
§ 54. p.m.k. 10 i 10.XI.1940 wystany do obozu
pracy z więzienia Suny -

Transport do m. Sama - Sierdiowska ulica -
odbywał w okresie bardzo silnych mrozów
przeprawy zimowe zaspotrywanie w opor,
stwarzało wypadki licznych ochwyczeń nog
czy ręk, a za upominanie się o szelki, pali

do karceru, wzdornego na platformach
między wagonów, skąd zabierano ^{wiosny} przednieka
kiedy okazał się taki zamieszanie -

W takich warunkach więzieni był chary,
a skutecznego umierali w podwozy, czy też
po przybyciu na miejsce obozu - Między innymi
utrwalito mi się nazwisko per. pułkownika
iprasw. Pospiszył ze Lwowskiej okr. pochowany
17 (czy 18) stycznia 1941 r. w obozie Sama ^{X t. 29. p.}

Praca w obozie wiańska w styczniu i lutym
1941 r. była na wycieńczane postacie więźniów -
wprost zabójstwem - Pracowatemu przy regula-
cji rzeki Twalet w temper. poniżej 30° C.

Pracującym odwracatem sobie po kilka razy nos
i policzki. Ogólny procent odwrócenia wynosił
zresztą 30-40% pracujących w takich warunkach.

Mimo to zwolnicie nie było - Ludzie stali się auto-
matami, pracującymi bez żadnych przerw - dzień,
w dzień, wychodząc z obozu w rano i w nocy

do piero wrażeń - Równie ciężką była praca
w czasie „spławiania drewna” latem na Łozwie.
• Na skutek ciężkiego przebywania prawie
popas o wodzie, upuchnięte nogi i całe ciało,
a karmienie przytym rybami (Hecliamy)
przyczyniła się do opuchnięć nawet śmierci-
nych. Ludzie - ryby „wydmuchane maski”
niezdolni do żadnej pracy, byli pchani
w strumienie (wody) górskiej rzeki prędocz,
przy wzięciu kołb, czy też obraców kau-
wejszych NK-wodnistów. Tow. „dziesiątnicy”
pomagali im w tym dziele, kopając lutowi-
starców, czy chorujących - do utraty przytom-
ności, pracującym wrzucali (bezwładnych)
formule do wody, pomiędzy pływające
kloce - stała tłumaczenia się chorujących spada-
ły słowa „ubiję jak sobaka! - szorty-bley
Polaki!” Co też „dla przykładu” stosowano
na każdym kroku - Na dobitkę tego

wybuchata raz po raz epidemia tyfusu -
 przy przetrwaniu, spowodowana brakiem do-
 statecznych środków higienicznych i sanitarnych.
 Śmiertelność w obozach wynosiła około 10%.

Po ogłoszeniu amnestji, władze obozowe nie-
 zmieniły wcale ustosunkowania się do Polaków.
 Na 4,000 zwolniono do 10. IX 1941 około 500 osób,
 z czego 80% padało na staruszków względnie
 nievalidów.

Ustosunkowanie ^{si} N.K.W.D. do werbowania
 Polaków do W. P. było nie przychylnie - najczęściej
 nie nie zwalniano młodych ludzi z sow-
 hozów, nie chcieli zwalniać tychże z pracy, ani
 wydawali potrzebnych dokumentów.

Los ludności cywilnej w obozach pogo-
 szyl się i był wprost nie do zniesienia z wiosną
 1942 r. Zarobionych należności nie wypłacano
 za 3/4 roku.

Up. 26. III. 1943

Wojenny
 ppw